

Bilaga 5 - Strategisk miljöbedömning

Bilaga 5 – Strategisk miljöbedömning

Inledning

Föreliggande bilaga innehåller den strategiska miljöbedömningen av vattentjänstplanen som enligt 6 kap 3 § Miljöbalken (MB) ska genomföras. Den strategiska miljöbedömningen följer Naturvårdsverkets metodik för strategisk miljöbedömning av planer (Naturvårdsverket, 2023).

Bilaga 5 – Strategisk miljöbedömning

Innehåll

1. Bakgrund	3
2. Avgränsningar.....	3
3. Nollalternativ	3
4. Strategisk miljöbedömning	3
5. Referenser	8

Bilaga 5 – Strategisk miljöbedömning

1. Bakgrund

Strategisk miljöbedömning är en process som kommuner ska genomföra när de till exempel upprättar planer där genomförandet kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Enligt svensk lag krävs en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) för alla planer eller verksamheter som riskerar att innebära en betydande miljöpåverkan. Den grundläggande regleringen finns i 6 kap 3 § Miljöbalken (MB) med kompletterande bestämmelser i förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar.

Eftersom en vattentjänstplan krävs i lagstiftningen omfattas den av strategisk miljöbedömning på samma sätt som till exempel översiktsplaner och avfallsplaner.

2. Avgränsningar

Undersökningen om vattentjänstplanen medför en betydande miljöpåverkan utgår från planens genomförande i sin helhet på en övergripande nivå. Respektive projekt/åtgärd och utbyggnadsområden ansvarar för vidare miljöutredningar och frågor i kommande utredning- och byggnationsfas, där i detaljnivå.

3. Nollalternativ

Nollalternativet innebär att en vattentjänstplan inte tas fram, vilket innebär att Region Gotland inte uppfyller sitt ansvar enligt lag (2006:412) om allmänna vattentjänster.

I planen framgår åtgärder som innebär att fastigheter med enskilda avloppsanläggningar ansluts till allmän VA-anläggning, vilket kommer leda till bättre förutsättningar att uppnå miljö kvalitetsnormer (MKN) samt förbättra grundvattenkvaliteten lokalt.

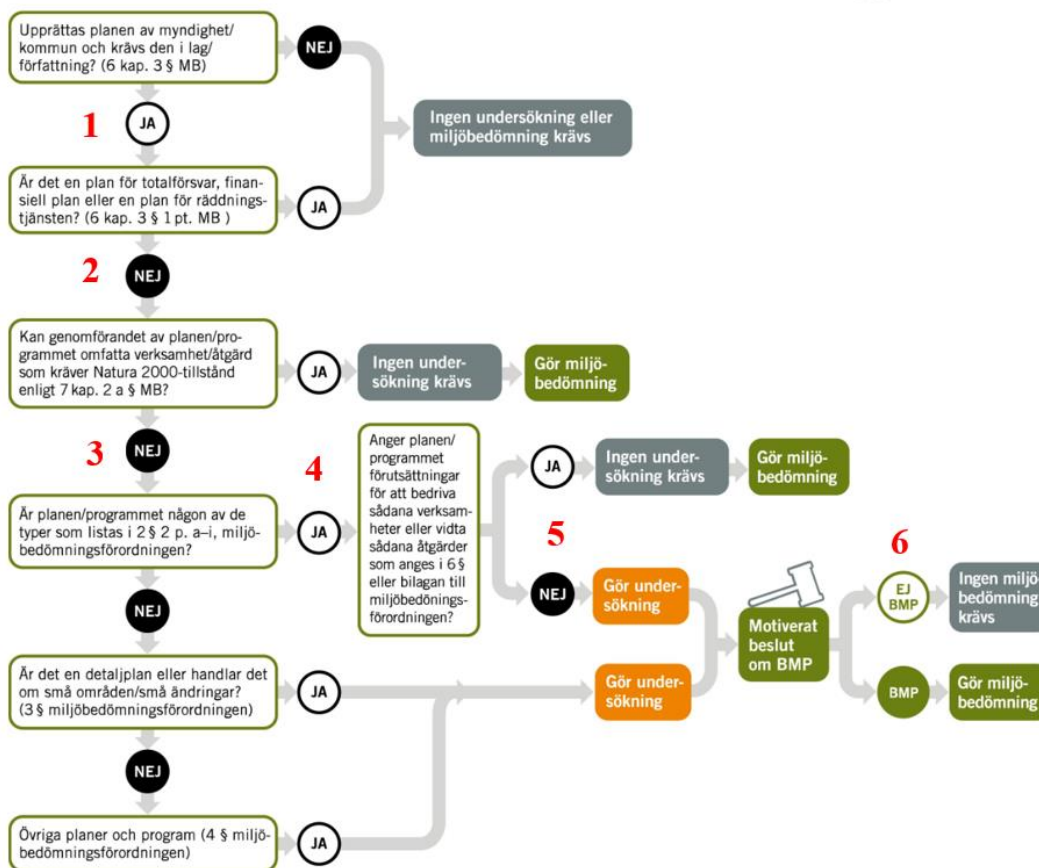
Planen har identifierat VA-anläggningar som påverkas negativt vid skyfall. Om inte de allmänna VA-anläggningarna säkras för skyfall och översvämningar kan det innebära leveransavbrott av vattentjänster och bräddningar som påverkar miljön genom att orenat avloppsvatten kommer ut i recipienter.

4. Strategisk miljöbedömning

Naturvårdsverket har tagit fram ett flödesschema för strategisk miljöbedömning av planer, se Figur 1.

Bilaga 5 – Strategisk miljöbedömning

STRATEGISK MILJÖBEDÖMNING – behöver en undersökning göras?

Figur 1. Naturvårdsverkets processschema för strategisk miljöbedömning av planer (Naturvårdsverket, 2023). De röda siffrorna anger hur vattentjänstplanen har bedömts i processen.

Vattentjänstplanen har miljöbedömts enligt naturvårdsverkets föreslagna processschema för planer, se nedan.

Steg 1

Upprättas planen av en myndighet/kommun och krävs den i lag/författning? (MB 6 kap. 3 § MB)

Resultat steg 1: Ja, vattentjänstplanen tas fram av regionen och regleras i Lagen om allmänna vattentjänster (2006:412).

Steg 2

Är det en plan för totalförsvaret, finansiell plan eller en plan för räddningstjänsten? (6 kap. 3 § 1 pkt MB)

Resultat steg 2: Nej, planen omfattas inte av undantagen som anges i 3 § 1 pkt ovan.

Steg 3

Kan genomförandet av planen/programmet omfatta verksamhet/åtgärd som kräver Natura 2000-tillstånd enligt 7 kap. 2 a § MB?

Bilaga 5 – Strategisk miljöbedömning

Resultat steg 3: Nej, vattentjänstplanen föreslår inte åtgärder som påverkar Natura 2000-områden.

Steg 4

Är planen/programmet någon av de som listas i 2 § 2 p. a-i miljöbedömningsförordningen (2017:966)?

Utdrag 2 § 2.p a-i miljöbedömningsförordningen:

2. planen, programmet eller ändringen anger förutsättningar för att bedriva sådana verksamheter eller vidta sådana åtgärder som anges i 6 § eller bilagan till denna förordning och är

- a) ett åtgärdsprogram enligt 5 kap. 8 § miljöbalken,*
- b) en avfallsplan enligt 15 kap. 41 § miljöbalken eller enligt 9 kap. 11 § avfallsförordningen (2020:614),*
- c) en översiktsplan enligt 3 kap. plan- och bygglagen (2010:900),*
- d) en regionplan enligt 7 kap. plan- och bygglagen,*
- e) en plan för tillförsel, distribution och användning av energi enligt lagen (1977:439) om kommunal energiplanering,*
- f) en länsplan enligt förordningen (1997:263) om länsplaner för regional transportinfrastruktur,*
- g) en havsplan enligt havsplaneringsförordningen (2015:400),*
- h) en plan för moderna miljövillkor enligt 11 kap. 28 § miljöbalken, eller*
- i) en annan plan eller ett annat program som avser jord- eller skogsbruk, fiske, energi, industri, transporter, regional utveckling, avfallshantering, vattenförvaltning, telekommunikationer, turism, fysisk planering eller markanvändning.*

Resultat steg 4: Ja, vattentjänstplanen faller under de planer som tas upp under ”i)” som vattenförvaltning, fysisk planering och markanvändning.

Steg 5

Anger planen/programmet förutsättningar för att bedriva sådana verksamheter eller vidta sådana åtgärder som anges i 6 § eller bilagan till miljöbedömningsförordningen (2017:966)?

Verksamheter och åtgärder som berör vatten omfattas av bilagan till miljöbedömningsförordningen där följande infrastrukturprojekt anges:

- anläggning av inre vattenvägar eller anläggningar för reglering av vattenflöden
- dammar och andra fördämningar eller vattenmagasin för långvarigt bruk
- anläggning av vattenledningar över långa avstånd
- system för utvinning av grundvatten eller konstgjord grundvattenbildning
- anläggningar för överledning av vatten mellan avrinningsområden

Bilaga 5 – Strategisk miljöbedömning

Resultat steg 5: Nej. Vattentjänstplanen kan förvisso identifiera behov av att bedriva sådana verksamheter eller vidta sådana åtgärder som anges i 6 § eller bilagan till miljöbedömningsförordningen men anger inte förutsättningarna för att bedriva verksamhet eller vidta åtgärder. Vattentjänstplanens befintliga upplägg hanterar vad som behöver göras men inte hur åtgärder ska genomföras (teknisk lösning) eller vilket eventuellt markanspråk (var) åtgärder kan komma att krävas. Det får efterföljande utredningsarbete inom varje projekt hantera. På grund av att vattentjänstplan inte beskriver åtgärderna i detalj kan inte ett undersökningssamråd genomföras.

Bedömning av betydande miljöpåverkan

Miljöbedömningsförordningen är använd utifrån att definiera om vattentjänstplanen innefattas av betydande miljöpåverkan. I 5 § beskrivs undersökning om genomförandet av en plan eller ett program kan antas medföra en betydande miljöpåverkan:

5 § Vid en undersökning enligt 6 kap. 6 § miljöbalken ska identifieringen av omständigheter som i det enskilda fallet talar för eller emot en betydande miljöpåverkan utgå ifrån

1. i vilken utsträckning planen, programmet eller ändringen

a) anger förutsättningar för verksamheter eller åtgärder när det gäller lokalisering, typ av verksamhet, storlek eller driftförhållanden eller genom att fördela resurser,

b) har betydelse för de miljöeffekter som genomförandet av andra planer eller program medför,

c) har betydelse för att främja en hållbar utveckling eller för integreringen av miljöaspekter i övrigt, eller

d) har betydelse för möjligheterna att följa miljölagstiftningen,

2. miljöproblem som är relevanta för planen, programmet eller ändringen,

3. de sannolika miljöeffekternas och det påverkade områdets utmärkande egenskaper,

4. i vilken utsträckning det går att avhjälpa de sannolika miljöeffekterna,

5. miljöeffekternas gränsöverskridande egenskaper,

6. miljöeffekternas omfattning,

7. riskerna för människors hälsa eller för miljön till följd av allvarliga olyckor eller andra omständigheter,

8. det påverkade områdets betydelse och sårbarhet på grund av intensiv markanvändning, överskridna miljökvalitetsnormer, dess kulturvärden eller andra utmärkande egenskaper i naturen, och

9. påverkan på områden eller natur som har erkänd skyddsstatus nationellt, inom Europeiska unionen eller internationellt.

Vattentjänstplanen anger inte förutsättningar för verksamheter eller åtgärder när det gäller lokalisering, typ av verksamhet, storlek eller driftförhållande förutom vid förslag till utbyggnad av allmän VA-anläggning som kommer innebära en positiv miljöpåverkan. Planen föreslår att områden med fastigheter som idag har enskilda avloppsanläggningar ska anslutas till

Bilaga 5 – Strategisk miljöbedömning

allmän VA-anläggning. Det kommer innebära att lokala miljön vid dessa fastigheter kommer att förbättras eftersom de enskilda avloppsanläggningarna tas ur drift. På så vis förbättras Miljö kvalitetsnormen för vattenförekomster vid aktuella fastigheter.

Planen medför inga riskerna för människors hälsa eller för miljön till följd av allvarliga olyckor eller andra omständigheter.

Beslut om betydande miljöpåverkan

Region Gotland har bedömt att vattentjänstplanen i sig inte utgör en betydande miljöpåverkan. Respektive projekt/åtgärd och utbyggnadsområden ansvarar för vidare miljöutredningar och frågor i kommande utredning- och byggnationsfas på detaljnivå.

Region Gotland anser att planen har en positiv miljöpåverkan främst med hänsyn till att enskilda avloppsanläggningar tas ur drift och spillvatten från fastigheterna ansluts till allmän VA-anläggning. Det kommer innebära att lokala miljön vid dessa fastigheter kommer att förbättras.

Steg 6

Resultat steg 6: Nej. Vattentjänstplanen innebär inte betydande miljöpåverkan.

Bilaga 5 – Strategisk miljöbedömning

5. Referenser

Naturvårdsverket. (2023). *Miljöbedömningar enligt kapitel 6 miljöbalken*. Hämtat från Naturvårdsverket: <https://www.naturvardsverket.se/vagledning-och-stod/miljobalken/miljobedomningar/strategisk-miljobedomning/>